

PRIVATIZAREA

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, publicată în M.Of. nr. 381/29.12.1997 aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în M.Of. nr. 236/1999
- Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, publicată în M.Of. nr. 215/28.03.2002
- Hotărârea Guvernului nr. 678/2001 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, publicată în (M.Of. nr. 437/06.08.2001
- Hotărârea Guvernului nr. 869/2001 privind organizarea și funcționarea Oficiului Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, publicată în M.Of. nr. 581/17.09.2001
- Hotărârea Guvernului nr. 577/2002 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr.137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, publicată în M.Of. nr. 434/21.06.2002
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 296/2000 privind înființarea Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, publicată în M.Of. nr. 707/30.12.2000, aprobată prin Legea nr. 225/2001

I. Societăți comerciale supuse privatizării

Sunt supuse privatizării:

- societățile comerciale cu capital integral de stat;
- societățile comerciale și societățile și companiile naționale rezultate din reorganizarea regiilor autonome prin OUG nr. 30/1997;
- societățile comerciale care au fost constituite de autoritățile administrației publice locale în baza Legii administrației publice locale nr. 69/1991, republicată, cu modificările ulterioare.

II. Organisme cu atribuții în procesul de privatizare

Potrivit legii, organismele cu atribuții esențiale în procesul de privatizare sunt: Guvernul României; Ministerul Economiei și Comerțului; instituțiile publice implicate. Instituția publică implicată realizează întregul proces de privatizare. Instituție publică cu atribuții în procesul de privatizare poate fi orice minister de resort ori, după caz, o autoritate a administrației publice locale, care are atribuții în privatizarea unei societăți comerciale.

Instituția publică cu atribuții esențiale în procesul de privatizare este Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului (APAPS).

III. Agenții de privatizare

În procesul de privatizare participă și agenții de privatizare. Agent de privatizare poate fi orice persoană juridică, română sau străină, specializată în activități financiare, precum: bănci, societăți și fonduri de investiții, societăți financiare, societăți care prestează servicii de contabilitate, consultanță, intermediere pe piața valorilor mobiliare ori de lichidare și repartizare a patrimoniului social etc., cabinete sau societăți profesionale de avocatură, indiferent dacă acestea acționează individual ori în asociere. Persoanele juridice străine se pot asocia cu o persoană juridică sau firmă română din categoriile sus-menționate.

Agentul de privatizare, desemnat prin licitație publică restrânsă, va încheia cu instituția publică implicată un **contract de mandat** prin care îi vor fi delegate în tot sau în parte, atribuțiile privind vânzarea de acțiuni, restructurarea și lichidarea societăților comerciale.

IV. Metode de privatizare

Metodele de privatizare sunt:

- a) vânzarea de acțiuni în cazul societăților comerciale pe acțiuni;
- b) vânzarea de părți sociale în cazul societăților comerciale cu răspundere limitată;
- c) vânzarea sau leasingul activelor;
- d) majorarea de capital social prin aport de capital privat;
- e) transferul cu titlu gratuit sau vânzarea activelor cu caracter social;
- f) orice combinație a metodelor prevăzute mai sus.

Cumpărător poate fi orice persoană fizică sau juridică, română sau străină. Acțiunile/părțile sociale ale unei societăți comerciale care se privatizează pot fi dobândite și de asociațiile constituite din salariați, membri ai consiliului de administrație sau pensionari cu ultimul loc de muncă la respectiva societate comercială. Asociația salariaților societății comerciale care se privatizează este o persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial.

Nu pot participa la procesul de privatizare:

- persoanele juridice române de drept public sau societățile comerciale la care statul român sau o autoritate a administrației publice locale deține mai mult de 33% din totalul acțiunilor cu drept de vot în adunarea generală a acționarilor;
- persoanele fizice sau juridice, române sau străine, care au avut contracte de vânzare – cumpărare de acțiuni încheiate cu oricare instituție publică implicată și care au fost rezolvite din cauze imputabile acestora printr-o hotărâre judecătorească sau arbitrală definitivă și irevocabilă sau ca efect al condițiilor de rezoluțiune stipulate în contractele de vânzare – cumpărare de acțiuni,
- persoanele fizice sau juridice, române sau străine, care înregistrează datoriile bugetare restante.

1. Precizări privind vânzarea de acțiuni

În cazul vânzării unor pachete de acțiuni mai mari de 33%, instituția publică implicată sau agentul de privatizare vor solicita eliberarea certificatelor de obligații bugetare, care atestă datoriile bugetare ale societății comerciale supuse privatizării. Certificatul de obligații bugetare va fi eliberat, după caz de:

- a) organele teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, pentru bugetul de stat;
 - b) organele teritoriale ale celorlalte ministere și instituții, pentru bugetul asigurărilor de stat, bugetele fondurilor speciale;
 - c) autoritățile administrației publice locale, pentru bugetele locale.
- CertIFICATELE vor fi eliberate în termen de 30 de zile de la data solicitării.

Vânzarea de acțiuni se realizează prin:

- a) ofertă publică;
- b) metode de vânzare specifice pieței de capital;
- c) negociere. Vânzarea prin negociere se utilizează în următoarele cazuri:
 - instituția publică implicată se adresează, prin publicarea unui anunț de vânzare, investitorilor strategici, în scopul obținerii unor oferte de cumpărare,
 - în urma desfășurării unei licitații cu ofertă în plic, instituția publică implicată constată că s-a depus o singură ofertă de cumpărare care obține mai puțin de 50% din punctajul maxim determinat pe baza grilei de punctaj. **Investitor strategic** este acel investitor/grup de investitori care își manifestă intenția de a cumpăra un pachet de acțiuni prin care își asigură controlul asupra societății comerciale emitente și, în același timp, dispune de resursele financiare, tehnice și organizatorice necesare în vederea atingerii anumitor obiective de dezvoltare a societății comerciale. Prin **control** se înțelege capacitatea unui acționar de a exercita cel puțin o treime din totalul drepturilor de vot în adunarea generală a acționarilor societății comerciale supuse privatizării.
- d) licitație cu strigare sau în plic;
- e) certificate de depozit emise de bănci de investiții pe piața de capital internațională;
- f) orice combinație a metodelor prevăzute mai sus.

Vânzarea de acțiuni prin oricare dintre metodele prezentate se derulează prin intermediul unei societăți de servicii de investiții financiare selectate prin licitație, în condițiile stabilite de instituția publică implicată.

2. Vânzarea sau leasingul activelor societăților comerciale și ale regiilor autonome

Activele sunt bunuri sau ansambluri de bunuri din patrimoniul unei societăți comerciale sau regii autonome, care pot fi separate și organizate să funcționeze independent, distinct de restul activității societății sau regiei.

2.1 Vânzarea activelor

Societățile comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar majoritar și regiile autonome pot vinde active cu aprobarea adunării generale a acționarilor sau a consiliului de administrație, după caz, și cu avizul prealabil al instituției publice implicate. Avizul prealabil al instituției publice implicate constă în mandatul special acordat reprezentantului în adunarea generală a acționarilor sau în consiliul de administrație, după caz.

În cazul regiilor autonome și al societăților comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, beneficiare de credite externe, contractate direct sau garantate de stat, este necesar și **acordul finanțatorului extern**, ori de câte ori acordurile de împrumut încheiate conțin o astfel de condiție.

Vânzarea activelor se face prin **licitație deschisă cu strigare**, cu adjudecare la cel mai mare preț obținut pe piață.

La cumpărarea de active **nu au dreptul să participe** reprezentanții instituțiilor publice implicate în adunările generale ale acționarilor, membrii consiliului de administrație și directorii executivi ai societăților comerciale sau ai regiilor autonome vânzătoare.

Vânzarea activelor cu plata în rate

Pot cumpăra active cu plata în rate comercianții persoane fizice, asociații familiale autorizate în condițiile legii sau societăți comerciale constituite în temeiul Legii nr. 31/1990, cu modificările ulterioare, care se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii.

Plata în rate este permisă numai dacă cumpărătorul prezintă **garanții reale sau personale îndestulătoare**, și numai dacă aceste garanții sunt constituite anterior sau concomitent încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

2.2 Contractul de leasing imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare

Societățile comerciale și regiile autonome care au în derulare contracte de locație de gestiune, de închiriere sau de asociere în

participațiune pot vinde sau încheia contracte de leasing imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare, prin negociere directă cu locatarii sau asociații, în situațiile în care aceștia au efectuat investiții în activele pe care le utilizează, reprezentând mai mult de 15% din valoarea acestor active. În acest caz, din prețul de vânzare se scade valoarea investițiilor pe bază de raport de evaluare acceptat de părți.

Se vor aplica în mod corespunzător prevederile de la vânzarea de active.

3. Transferul gratuit sau vânzarea activelor cu caracter social

Transferul gratuit și cu prioritate al activelor cu caracter social (precum: creșe, grădinițe, cabinete medicale, dispensare, cămine de nefamiliști sau blocuri de locuințe, cantine etc.) se poate face de către societățile comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar majoritar. Un astfel de transfer se va face către autoritățile administrației publice locale, precum și către instituțiile publice.

4. Procedura de privatizare prin majorarea capitalului social

Procedura de privatizare prin majorarea capitalului social prin aport de capital privat se poate declanșa:

- a) la propunerea societății comerciale;
- b) la propunerea instituției publice implicate;
- c) la primirea unei scrisori de intenție din partea unui acționar al societății comerciale sau din partea unui terț interesat.

Majorarea capitalului social se face prin aport în numerar sau în natură cu utilaje tehnologice performante.

Majorarea capitalului social se face prin **ofertă publică de majorare a capitalului social**. Oferta publică de majorare a capitalului social este procedura prin care societatea comercială vinde un pachet de acțiuni nou emise, în următoarele etape:

- acordarea dreptului de preferință acționarilor existenți, proporțional cu cotele deținute anterior majorării capitalului social;
- declanșarea unei oferte publice primare de vânzare de acțiuni, prin care oricare dintre investitorii interesați, persoane fizice sau juridice cu capital majoritar privat, vor putea subscrie atât acțiunile aferente cotei acționarilor care nu își exercită dreptul de preferință, cât și acțiunile aferente cotei deținute de instituția publică implicată.

Prețul de vânzare al acțiunilor nou-emise va fi aprobat de adunarea generală a acționarilor o dată cu celelalte elemente ale vânzării, în baza propunerii formulate de instituția publică implicată, și nu poate fi mai mic decât valoarea nominală a unei acțiuni.

V. Măsuri speciale în procesul de privatizare

1. Procedura de administrare specială

Procedura de administrare specială presupune administrarea societății comerciale, pe baza unui **contract de mandat**, de către un administrator special, selectat de instituția publică implicată. Administrator special poate fi o persoană fizică sau juridică, română sau străină.

Procedura de administrare specială se instituie în momentul declanșării procesului de privatizare sau oricând după această dată, prin ordin al ministrului sau prin decizie a conducătorului autorității administrației publice locale, la societățile la care statul sau o autoritate a administrației publice locale deține pachetul majoritar de acțiuni.

Poate fi instituită această procedură și la societățile comerciale care nu au activitate sau care se află în dizolvare, dacă nu s-au pus în aplicare măsurile specifice dizolvării.

Pe perioada administrării speciale se instituie și procedura de supraveghere financiară a societății comerciale de către instituția publică implicată, constând în obligația societății comerciale de a efectua toate plățile către creditorii bugetari, furnizorii de utilități, creditorii comerciali, după un grafic întocmit de aceasta și administratorul special, în scopul reducerii gradului de îndatorare.

2. Conversia în acțiuni a creanțelor deținute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare

Creanțele deținute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare asupra societății comerciale se vor converti în acțiuni, în termen de 30 de zile de la data instituirii procedurii de administrare specială.

Categoriile de creanțe ce fac obiectul conversiei sunt următoarele:

- a) creanțe bancare neperformante;
- b) creanțe comerciale asociate activelor bancare supuse valorificării;
- c) creanțele provenite din executarea garanțiilor emise de stat pentru împrumuturile externe contractate de societățile comerciale respective.

Acțiunile rezultate în urma conversiei se transferă pe bază de protocol, în vederea vânzării acestora într-un pachet comun și la același preț pe acțiune cu vânzarea pachetului de acțiuni deținut de instituția publică implicată.

VI. Obligații de mediu

Societățile comerciale la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale dețin un pachet de acțiuni care permite exercitarea controlului au obligația de a iniția și derula procedura privind obținerea avizului de mediu.

Avizul de mediu este actul prin care autoritatea de mediu competentă stabilește obligațiile de mediu ce urmează să fie îndeplinite de societatea comercială supusă privatizării, programul pentru conformare corespunzător acestor obligații și identifică răspunderile datorate poluării mediului din activitatea trecută a societății comerciale, pe oricare dintre amplasamentele deținute de aceasta.

La încheierea contractului de vânzare-cumpărare instituția publică implicată/societatea comercială va urmări asumarea de către cumpărător, în tot sau în parte, a obligațiilor și răspunderilor de mediu stabilite de autoritatea de mediu competentă, prin convenirea unui cuantum de investiții destinate executării programului pentru conformare.